

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI

Kimyelerinde

Resimli Türkiye Florası (The Illustrated Flora of Türkiye)

Teesdalia L. / **Çobançadırı**

Vebsürümü (2025) / *Web version* (2025)

Emre Çilden

Hacettepe Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Botanik Anabilim Dalı, 06800, Ankara.

Eposta: <cilden@hacettepe.edu.tr>.

12/Kasım/2025

eISBN: 978-605-70199-7-4.

DOI: <https://doi.org/10.30796/ANGV.2025.23>

Başeditör

Adil Güner

Cilt Editörleri

Biröl Mutlu , Barış Özüdoğru

Bilim Editörleri

Ali Kandemir , Yusuf Menemen , Hasan Yıldırım , Serdar Aslan , Deniz Asal

Sanat Editörleri

Işık Güner , Gülnur Ekşi Bona , Fatma Şen Gökmen , Nurcihan Kahraman

© ANG Vakfı / Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi, İstanbul, Türkiye / 2025.

Bu elektronik yayının tüm yayın hakları saklıdır. Kaynak göstermek şartıyla alıntılar yapılabilir.

Özet

Bu çalışmada *Teesdalia* W.T.Aiton (**Çobançadırı**) cinsine ait Türkiye’de yetişen tek tür olan *T. coronopifolia* (J.P.Bergeret) Thell. (**çobançadırı**) yeniden gözden geçirilmiştir. Çalışma sonucunda türün yayılışı, habitat bilgileri güncellenmiş ve bir lektotip atanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Brassicaceae, Teesdalia, Çobançadırı, Turpgiller, Flora, Türkiye.

Summary

In this study, *T. coronopifolia* (J.P. Bergeret) Thell. (**çobançadırı**), the only species belonging to the genus *Teesdalia* W.T. Aiton (**Çobançadırı**) growing in Türkiye, was revised. As a result of the study, the distribution and habitat information of the species were updated and a lectotype is designated.

Keywords: Brassicaceae, Teesdalia, Cabbage family, Flora, Türkiye

Atıf: Çilden, E. (2025). *Teesdalia* / **Çobançadırı**. Şu eserde: Güner, A., Mutlu, B., Özüdoğru, B., Kandemir, A., Menemen, Y., Yıldırım, H., Aslan, S., Asal, D., Güner, I., Ekşi Bona, G., Şen Gökmen, F. ve Kahraman, N. (edlr.). *Resimli Türkiye Florası veb sürümü*. ANG Vakfı Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi Yayınları, İstanbul. (Türkçe) eISBN: 978-605-70199-7-4; DOI No: 10.30796/ANGV.2025.23.

Bibliographic citation: Çilden, E. (2025). *Teesdalia* / **Çobançadırı**. In: Güner, A., Mutlu, B., Özüdoğru, B., Kandemir, A., Menemen, Y., Yıldırım, H., Aslan, S., Asal, D., Güner, I., Ekşi Bona, G., Şen Gökmen, F. ve Kahraman, N. (eds.). *Resimli Türkiye Florası (The Illustrated Flora of Türkiye)* web version. ANG Vakfı Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi Yayınları, İstanbul. (in Turkish). eISBN: 978-605-70199-7-4; DOI No: 10.30796/ANGV.2025.23.

TEESDALIA / ÇOBANÇADIRIYazar: **Emre Çilden**

45- Teesdalia W.T.Aiton, Hortus Kew. ed. 2, 4: 83 (1812) [kor. ad / *nom cons.*] / **Çobançadiri**, Türk. Bitkileri List., s. 297 (2012).

Tip tür: *Teesdalia nudicaulis* (L.) W.T.Aiton, (baz.: *Iberis nudicaulis* L.).

Sin.: *Guepinia* Bastard, Suppl. Essai Fl. Maine-et-Loire 35 (1812), [yasd. ad / *nom. illeg.*].

Folis Dulac, Fl. Hautes-Pyrénées: 190 (1867).

Teesdaliopsis (Willk.) Gand., Bull. Soc. Bot. France 45: 593 (1898).

Teesdaliopsis (Willk.) Rothm., Repert. Spec. Nov. Regni Veg. 49: 178 (1940), [aynı ad / *isonymus*].

Bir yıllık bitkiler. Gövde 3-20 cm, dik, tek, 2 veya çok gövdeli, çıplak, tabandan dallanır. Yapraklar sıklıkla tabanda rozet şeklinde, az teleksi, çiçekli gövde genellikle yapraksız. Çiçekdurumu basit salkım, çiçekdurumu ve çiçek saplarında bırıkte bulunmaz. Çiçek sapları meyvede yatay konumda, çıplak. Çiçek örtüsü 4'lü. Taçyapraklar genellikle eşit büyüklükte, beyaz, kaşıkı. Erkek organ 4-6. Yumurtalık 2 karpelli, her karpelde 2 tohumlu. Meyve silikula, basık, yuvarlak-yürekli; kanat dar, sitilus yok. Tohum 4 adet. 2n=18-36.

Teesdalia (**Çobançadiri**) Akdeniz yayılışlı bir cins olup, Dünya'da (Avrupa ve Akdeniz'de) *Teesdalia conferta* (Lag.) O.Appel (**iber çobançadiri**, **yeni Türkçe bilimsel ad**), *T. coronopifolia* (J.P.Bergeret) Thell. (**çobançadiri**) ve *T. nudicaulis* (L.) W.T.Aiton (**yalın çobançadiri**, **yeni Türkçe bilimsel ad**) olmak üzere 3 türle temsil edilmektedir. *T. conferta* (**iber çobançadiri**) yarı çalı, diğer iki tür ise bir yıllık otsu bitkilerdir. *Boissier* (1867) *Flora Orientalis'te* *T. lepidium* adıyla tek bir türden bahsetmekte ve bu türün yayılışını İstanbul, İzmir, Suriye, Yunan adaları ve Sakız adası olarak belirtmektedir. Bu tür bugün *T. coronopifolia'nın* (**çobançadiri**) sinonimi durumundadır. *Teesdalia* (**Çobançadiri**) cinsi Türkiye'de bir türle temsil edilmektedir.

Kaynaklar

Al-Shehbaz, I.A. ve Warwick, S.I. (2008). (1854) Proposal to conserve the name *Teesdalia* (Cruciferae). *Taxon* 57: 1357-1358.

Appel, O. (1997). The status of *Teesdaliopsis* and *Teesdalia* (Brassicaceae). *Novon* 8: 218 - 219.

Boissier, E. (1867). *Flora Orientalis*, 1: 339. H. Georg, Bazel, Cenevre.

Hedge, I.C. (1965). *Teesdalia*. Şu eserde: Davis, P.H. (ed.), *Flora of Turkey and the East Aegean Islands*, 1: 341. Edinburgh Univ. Press, Edinburg.

Mutlu, B. (2012). *Teesdalia*. Şu eserde: Güner, A., Aslan, S., Ekim, T., Vural, M., ve Babaç, M.T. (edlr.). *Türkiye Bitkileri Listesi (Damarlı Bitkiler)*, s. 297. Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi ve Flora Araştırmaları Derneği Yayını, İstanbul.

POWO." <<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:290309-1#synonyms>>, er. tar.: 30 iv 2025".

Quibel, C.F. ve Strother, J.L. (1979). *Teesdalia coronopifolia* (Bergeret) Thellung (Cruciferae). *Madroño* 25: 231.

Thellung, A. (1912). *Combinaciones novae. Repert. Spec. Nov. Regni Veg.* 10: 289-291.

Wiersema, J.H., Turland, N.J., Barrie, F.R., Greuter, W., Hawksworth, D.L., Herendeen, P.S., Knapp, S., Kusber, W.-H., Li, D.-Z., Marhold, K., May, T.W., McNeill, J., Monro, A.M., Prado, J., Price, M.J. ve Smith, G.F. (edlr.) (2018). [continuously updated]: *International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants (Shenzhen Code) adopted by the Nineteenth International Botanical Congress Shenzhen, China*, July 2017: Appendices I-VII. "<<https://naturalhistory2.si.edu/botany/codes-proposals/>>, er. tar.: 29 ix 2025".

1- T. coronopifolia (J.P.Bergeret) Thell., Repert. Spec. Nov. Regni Veg. 10: 289 (1912). / **Çobançadiri**, Türk. Bitkileri List., s. 297 (2012). Şekil 1.

Lektotip: (resim / *icon.*) *Thlaspi coronopifolium* J.P.Bergeret. Şu eserde:

Phytonomatotechnie Univ. 3: 29 (1786), [web!] “<https://books.google.com.tr/books?redir_esc=y&hl=tr&id=M1HDyRkyomoC&q=Thlaspi#v=snippet&q=Thlaspi&f=false> er. tar.: 29 x 2025”. **Lektotip burada belirlenmiştir. / Lectotypus hic designatus. / Lectotype designated here.**

Sin.: *Thlaspi coronopifolium* J.P.Bergeret ex Steud., Nomencl. Bot. 826 (1821).

Guepinia lepidium DC., Fl. Franç. [de Candolle & Lamarck] ed. 3, 6: 596 (1805).

Teesdalia regularis Sm., Trans. Linn. Soc. London 11(2): 286 (1816).

T. lepidium (DC.) DC., Syst. Nat. 2: 392 (1821).

T. lepidium var. *acutiloba* DC., Syst. Nat. 2: 393 (1821).

T. lepidium var. *integrifolia* DC., Syst. Nat. 2: 393 (1821).

T. nudicaulis subsp. *lepidium* (DC.) Bonnier & Layens, Tabl. Syn. Pl. Vasc. France: 32: (1894), [geçz. ad / *nom. inval.*].

T. falciformis Merino, Contr. Fl. Galicia Crit.: 29 (1897).

T. lepidium var. *falciformis* (Merino) Merino, Fl. Galicia 1: 113 (1905).

T. coronopifolia var. *dubia* Maire, Bull. Soc. Hist. Nat. Afr. N. 22: 275 (1931).

Guepinia coronopifolia (J.P.Bergeret) Soják, Čas. Nár. Muz. Praze, Rada Přír. 150(3-4): 140 (1982).

Çiçeklenme: Şubat-Mayıs.

Habitat: Kumlu, taşlı toprakta; 10-1450 m.

Marmara Bölgesi; D. Karadeniz Bölümü hariç Karadeniz Bölgesi; Ege Bölgesi; Adana Bölümü.

Adana: Tufanbeyli, Güzelim Köyü, Kumlupınar Mevkii, *P. nigra* ormanı açıklığı, 1400-1450 m, 02 iv 2006, B. Bani 3358 (HUB!).

Aydın: Çarıklar-Kızılcagedik, frigana, 510 m, 05 iv 1976, T. Uslu (ANK 5331!; G!).

Aydın: Gökbel-Çine arası, kuzeydeki granit kayalar üzerindeki çıkıntılarda, 400 m, 20 iv 1965, P.H. Davis 41474 (E 00376309!; K!).

Aydın: Nazilli-Beydağ, maden ocağı batısı, makilik, 300 m, 07 iii 1979, Ö. Seçmen 1754, E. Leblebici, L. Bekat ve G. Görk (EGE 17471!).

Aydın: Bafa Gölü'nün kuzeydoğusu, Heraklia Antik Kenti–Latmos (Beşparmak), çimenlik alan, 50-150 m, 11 iv 1998, A. Charpin 24926, F. Jacquoud ve D. Jeanmonod (G 485583!).

Balıkesir: Ayvalık, Alibey Adası, Patriça üstleri, 20 m, 19 ii 1997, K. Alpınar (ISTE 73620!).

Balıkesir: Ayvalık, Dolep Adası, 10 m, 22 iii 1996, K. Alpınar (ISTE 71323!).

Balıkesir: Çimenli yamaçlar, 350 m, 30 iii 1984, W. Strasser (G!).

Balıkesir: Marmara Adası, Marmara Nahiyesi merkezi, Çınarlıköy arasındaki yamaçlar, 200 m, 13 iii 1977, E. Tuzlacı (ISTE 36457!).

Çanakale: Gökçeada, Todori Çeşmesi'ne 1 km kala, yolun sağ tarafı, dere yatağı, 100 m, 13 iv 1976, Ö. Seçmen 1469 ve E. Leblebici (EGE 22691!).

Çanakale: Kazdağı (Truva), dağ eteğindeki çayırlarda, iv 1883, P.E.E. Sintenis 246 (E 00376315!).

Çorum: Hacıköy-Osmancık, kireçtaşı tepeler, 800 m, 11 v 1969, C. Tobey 2535 (E 376312!).

Edirne: Keşan-Enez yolu, Kılıçköy'den 1,5 km önce, merada otlu çukurlar ve tepecikler üzerinde, 18 iv 1992, A. Byfield 23 (ISTE 64894!).

Edirne: Keşan-İpsala arası, Keşan kavşağından 20 km ileride, 22 iv 1970, A. Baytop ve F. Öktem (ISTE 17653!).

İstanbul: İstanbul, tepelerde, vi 1850 (E 00432714! ve 00376310!).

İstanbul: 1867, Aucher-Eloy 313 (K!).

İstanbul: Küçüksu (Gucuk Sou), güney vadi, 15 iv 1895, B.V.D. Post (G!).

İstanbul: İstanbul (Constantinople), Murmann (G!).

İstanbul: Kağıthane, Cendere, 19 iv 1919, B.V.D. Post (G!).

İstanbul: Alemdağ, Jache delene? yüksekleri, 27 iii 1892, B.V.D. Post 198 (G!).

İstanbul: Şişli – Kağıthane, tepelerde, 06 v 1893, B.V.D. Post (G!).

İstanbul: Şişli – Kağıthane, tepelerde, 1909, B.V.D. Post (G!).

İstanbul: Kağıthane tepeleri, Şişli'den Kağıthane'ye giden yolun sağında, 21 iii 1889, B.V.D. Post (G!).

İstanbul: Zincirlikuyu yakınlarındaki alanlar, 07 v 1937, B.V.D. Post (G!).

İstanbul: Anadolu Hisarı, Göksu'nun doğu tepeleri, 1 v 1937, B.V.D. Post (G!).

İstanbul: Bebek – Kanlı Kavak arası, 28 v 1937, B.V.D. Post (G!).

İstanbul: Kanlı Kavak'a yakın tepeler, 22 iv 1939, B.V.D. Post (G!).

İstanbul: Büyükkada, yol kenarları, 25 vii 1940, B.V.D. Post (G!).

İstanbul: Maltepe, Orhantepe (Dragos), 02 v 1897, B.V.D. Post (G!).

İstanbul: Rumelihisarı Tepeleri, 03 iv 1906, B.V.D. Post (G!).

İstanbul: Rumelihisarı Tepeleri, 22 iv 1906, B.V.D. Post (G!).

- İstanbul: Rumelihisarı Tepeleri, 03 iv 1917, B.V.D. Post (G!).
- İstanbul: İstanbul Boğazi (Bosphorus), Rumelihisarı Tepeleri, 05 iii 1919, B.V.D. Post (G!).
- İstanbul: İstanbul Boğazi (Bosphorus), Rumelihisarı Tepeleri, 10 iii 1919, B.V.D. Post (G!).
- İstanbul: Cendere (Djendere), 19 iv 1919, B.V.D. Post (G!).
- İstanbul: Kayışdağ, 05 iii 1952, T. Baytop ve A. Berk (ISTE 3903!).
- İstanbul: Kayışdağ, 26 iii 1952, A. Berk 3908 (G!; HUB!; ISTE!).
- İstanbul: Aydos, 03 iv 1952, T. Baytop ve A. Berk (ISTE 3909!).
- İstanbul: Aydos, 30 iii 1955, A. ve T. Baytop (ISTE 4177!).
- İstanbul: Ömerli, 300 m, 04 iv 2010, M. Vural 1054 ve M. Keskin (GAZI!).
- İstanbul: Başbüyük, arka yoldan Başbüyük'e giden patikanın başı, 10 v 2008, M. Bona (ISTE 93341!).
- İstanbul: Karaburun-Terkos Gölü arasında, Karaburun'un 2 km batısında, 50 m, 03 iv 1993, A. Byfield 135 (ISTE 65740!).
- İstanbul: Orhantepe (Dragos), 29 iii 1964, A. Baytop (ISTE 7508!).
- İstanbul: Şişli, 12 iv 1909, B.V.D. Post, no 198. (G!).
- İzmir: İzmir, ii 1846, Heldreich (E 00432713!; K!).
- İzmir: çorak arazide, 20 iii 1854, B. Balansa 70 (E 00376311!; P 05385448[web!] ve 04632684[web!]).
- İzmir: İzmir, 1908, B.V.D. Post (G!).
- İzmir: Çimenli tepelerde, ii 1846, Heldreich (G!).
- İzmir: Ekilmemiş topraklarda, 20 iii 1854, B. Balansa 70, (E 00376311!; G!).
- İzmir: Kemalpaşa, Nifdağı, kuzeyden çıkış, Kurudere, 04 v 1978, Ö. Seçmen 1280 (EGE 24389!).
- İzmir: Bergama, Kozakyaylası, Bergama'dan 3 km, yaylaya doğru, 18 iv 1978, Ö. Seçmen 1236 (EGE 24392!).
- İzmir: Bergama, Kozak'a 4 km kala, Yukarıbey Köyü, 600 m, 27 iii 1986, Ö. Seçmen 3052 (EGE 19959!).
- İzmir: Çatalkaya, Radar İstasyonu civarı çam ormanı altı, 750 m, 06 iv 1977, Ö. Seçmen 782, E. Leblebici, G. Görk ve V. Aysel (EGE 23861!).
- Kırklareli: Demirköy, Mahya Dağı, kuzey yamaçlar, 17 v 2009, E. Akalın, Y. Yeşil ve S. Demirci (ISTE 91767!).
- Kırklareli: Demirköy, Yıldız dağları, Mahya Tepesi, zirve, 1030 m, 02 v 2009, E. Akalın ve Y. Yeşil (ISTE 91799!).
- Kütahya: Emet, Yeniceköy'den Sarıalan'a giden yol, 1100 m, 08 v 1980, G. Görk (EGE 18401!).
- Sinop: Hacıhamza Köyü'ne gelmeden, 600 m, kireçtaşı tepeler, 11 v 1969, C. Tobey 2577 (E 00376313!).

Şekil 1- *Teesdalia coronopifolia* (J.P.Bergeret) Thell.'nın (çobançadırı) seçilen lektotip örneği: *Thlaspi coronopifolium* J.P.Bergeret. Şu eserde: *Phytonomatotechnie Univ.* 3: 29 (1786).

Akdeniz elementi. Akdeniz Havzası. *Hedge* tarafından Türkiye Florası'nda (1965), *T. coronopifolia* (çobançadırı) ve *T. nudicaulis* (yalın çobançadırı) türlerinin ayırım karakterlerine özellikle not düşülmüştür. *T. nudicaulis*'teki (yalın çobançadırı) 6 erkek organ ve yuvarlak (sivri olmayan) yaprak loplarının varlığını iki tür arasındaki önemli ayırım olarak belirtmiştir. Resimli Türkiye Florası projesi amacıyla gerçekleştirilen yurt içi ve yurt dışı herbaryum incelemeleriyle *Hedge*'in belirttiği farkların önemli ayırım karakterleri olduğu teyit edilmiştir. Ayrıca, Türkiye'nin batısından toplanan ve *T. nudicaulis* (yalın çobançadırı) olarak teşhis edilmiş örneklerin *Hedge* tarafından *T. coronopifolia* (çobançadırı) olarak düzeltildiği görülmüştür. Yine *Hedge*'in yaptığı, *T. nudicaulis* (yalın çobançadırı) türünün doğu sınırının Trakya'nın batısında Yunanistan'a kadar olduğu tespiti, incelenen tüm herbaryum örnekleri açısından doğrulanmıştır.